

Ustanowienie Prokuratury Europejskiej

Podczas pierwszej październikowej sesji plenarnej Parlament Europejski ma przeprowadzić głosowanie w sprawie udzielenia zgody na proponowane rozporządzenie dotyczące ustanowienia Prokuratury Europejskiej, uzgodnione przez 20 państw członkowskich w ramach wzmocnionej współpracy w czerwcu 2017 r.

Kontekst

Obecnie postępowania karne za przestępstwa wymierzone w budżet UE wchodzą w zakres wyłącznych kompetencji państw członkowskich, co [zgodnie z doniesieniami](#) doprowadziło do nierównego poziomu ochrony interesów finansowych UE. W związku z tym pojawił się pomysł utworzenia Prokuratury Europejskiej mającej na celu zwalczanie przestępstw szkodzących interesom finansowym UE, takich jak oszustwa w ramach unijnych funduszy regionalnych i rolniczych. Prokuratura Europejska stanowiłaby zatem uzupełnienie funkcji istniejących właściwych organów UE, które nadal ograniczają się do dochodzeń administracyjnych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), koordynacji i wymiany informacji (np. za pośrednictwem Eurojustu), mimo stopniowego wzmocnienia pozycji tych organów.

Wniosek Komisji Europejskiej

W lipcu 2013 r. Komisja przyjęła [wniosek](#) w sprawie ustanowienia Prokuratury Europejskiej bazujący na [art. 86](#) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidującym specjalną procedurę ustawodawczą wymagającą jednomyślnej zgody Rady i Parlamentu. Wniosek przewiduje utworzenie Prokuratury w formie zdecentralizowanego organu UE o hierarchicznej strukturze, w skład którego wchodziłoby prokurator europejski i delegowani prokuratorzy europejscy, przy czym ci ostatni stanowiliby integralną część Prokuratury Europejskiej, lecz ich siedziby znajdowałyby się w państwach członkowskich.

Wzmocniona współpraca

Zgodnie z art. 86 TFUE brak jednomyślnej zgody w Radzie umożliwił grupie co najmniej dziewięciu państw członkowskich podjęcie wzmocnionej współpracy. W kwietniu 2017 r. 16 państw członkowskich zgłosiło chęć podjęcia takiej współpracy, natomiast cztery kolejne państwa członkowskie dołączyły na dalszym etapie. W dniu 8 czerwca zaangażowane państwa członkowskie osiągnęły porozumienie w sprawie rozporządzenia, które wymagało zgody Parlamentu. Na mocy [porozumienia](#) Prokuratura Europejska działałaby jako jeden urząd o zdecentralizowanej, dwupoziomowej strukturze. Prokuratura Centralna obejmowałaby Europejskiego Prokuratora Generalnego, kolegium (składające się z jednego prokuratora europejskiego na każde uczestniczące państwo członkowskie), stałe izby i dyrektora administracyjnego. Poziom zdecentralizowany obejmowałby delegowanych prokuratorów europejskich z siedzibą w państwach członkowskich, pełniących podwójne funkcje: działających w imieniu Prokuratury Europejskiej oraz pełniących funkcje prokuratorów krajowych. W celu zapewnienia skutecznej koordynacji i jednolitego podejścia w całej Unii ich praca byłaby nadzorowana na szczeblu centralnym. Ogólnie rzecz ujmując, zadania Prokuratury Europejskiej polegałyby na prowadzeniu dochodzeń, wnoszeniu oskarżeń oraz stawianiu przed sądami krajowymi sprawców przestępstw godzących w interesy finansowe UE, określonych na podstawie przyjętej w 2017 r. [dyrektywy PIF](#) – w tym transgranicznych oszustw związanych z VAT, których całkowita wartość szkody wynosi co najmniej 10 mln EUR – a także innych ściśle powiązanych z nimi przestępstw. Jakikolwiek rozszerzenie takich kompetencji o poważne przestępstwa mające transgraniczny wymiar (przewidziane na mocy art. 86 ust. 4 TFUE) wymaga jednomyślnej decyzji Rady Europejskiej.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

W swoich wstępnych sprawozdaniach (z [2014](#) i [2015](#) r.) Parlament opowiedział się za silną i niezależną Prokuraturą Europejską, której jurysdykcja będzie odrębna od jurysdykcji organów krajowych, i wsparł hierarchiczną strukturę proponowaną przez Komisję. Rada zaproponowała natomiast wprowadzenie w Prokuraturze struktury kolegialnej (angażującej członków kolegium ze wszystkich uczestniczących państw członkowskich) oraz równoległej (a nie wyłącznej) właściwości Prokuratury i prokuratur krajowych, przewidzianych w porozumieniu zawartym w ramach wzmocnionej współpracy. W swoim wstępnym sprawozdaniu z [2016](#) r. Parlament starał się doprecyzować to nowe podejście, a we wrześniu 2017 r. Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) [zaleciła](#) udzielenie zgody na projekt Rady w sprawie rozporządzenia.

Procedura zgody: [2013/0255\(APP\)](#). Komisja przedmiotowo właściwa: LIBE, Sprawozdawczyni: Barbara Matera (PPE, Włochy).